

Mavzu: Shriftlar bilan ishlash. Sahifa verstkasi

Reja:

1. **Matnning rangi, tekislash, bezatish va matnni o'zgartirish**
2. **Matn oralig'i va soyasi**
3. **Shriftlar oilasi**
4. **Shrift uslubi va o'lchami**

Matn rangi

HTML5da matn rangini stili uchun **color** tarkibi javob beradi. **color** quyidagicha qiymatlar qabul qiladi:

- rang nomi bo'yicha: masalan, **"red"**;
- rangi kodi yordamida(HEX): masalan, **"#ff0000"**
- rang modeli yordami(RGB): masalan, **"rgb(255,0,0)"**

```
body {  
  color: blue;  
}  
  
h1 {  
  color: green;  
}
```

Bundan tashqari matn uchun fon ham berish mumkin. Buninig uchun **background-color** stilidan foydalaniladi.

```
body {  
  background-color: lightgrey;  
  color: blue;  
}  
  
h1 {  
  background-color: black;  
  color: white;  
}
```


Matnni tekislash

Sahifa tarkibidagi matnning gorizonta tekislanishini o'rnatish uchun **text-align** stilidan foydalaniladi ishlatiladi. Matnlar chapga(**left**), o'ngga(**right**), markazlashtirilgan(**center**) yoki soha kengligida tekislash(**justify**) mumkin.

vertical-align stili elementlarni vertikal tekislash uchun ishlatiladi. Misol uchun saifaga biriktirilgan rasmni vertikal tekislashni ko'ramiz.

```
h1 {  
  text-align: center;  
}
```

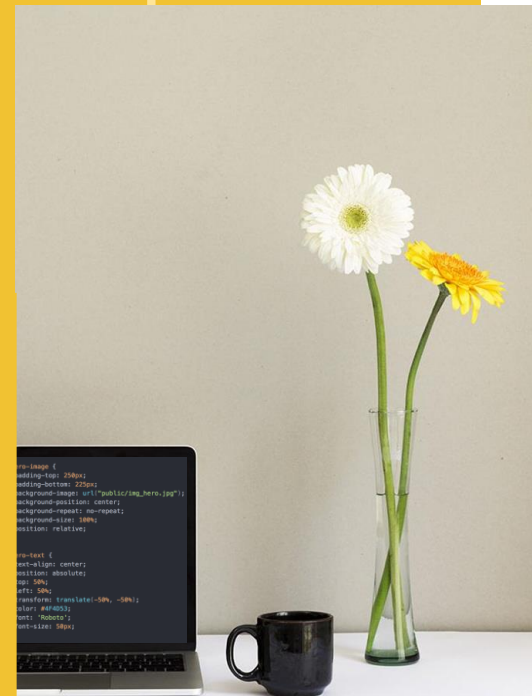
```
h2 {  
  text-align: left;  
}
```

```
h3 {  
  text-align: right;  
}
```

```
img.top {  
  vertical-align: top;  
}
```

```
img.middle {  
  vertical-align: middle;  
}
```

```
img.bottom {  
  vertical-align: bottom;  
}
```


Matnni bezatish

```
h1 {  
  text-decoration: overline;  
}  
  
h2 {  
  text-decoration: line-through;  
}  
  
h3 {  
  text-decoration: underline;  
}
```

This is heading 1

~~**This is heading 2**~~

This is heading 3

text-decoration stili matnga bezaklar o'rnatish yoki bezaklarni olib tashlash uchun xizmat qiladi.

text-decoration: none; qiymati ko'pincha havolalardan pastki chizig'ini olib tashlash uchun ishlatiladi.

Matnni reesterini o'zgartirish

text-transform stili matnni reesteri (katta va kichik harflar)ni ko'rsatish uchun ishlatiladi.

```
p.uppercase {  
  text-transform: uppercase;  
}
```

```
p.lowercase {  
  text-transform: lowercase;  
}
```

```
p.capitalize {  
  text-transform: capitalize;  
}
```

THIS IS SOME TEXT.

this is some text.

This Is Some Text.

Xat boshidan yozish oralig'i

```
p {  
  text-indent: 50px;  
}
```

text-indent stili matn birinchi satrida xat boshidan yozish uchun xizmat qiladi.

Harflar oralig'i

```
h1 {  
  letter-spacing: 3px;  
}  
  
h2 {  
  letter-spacing: -3px;  
}
```

This is heading 1

This is heading 2

letter-spacing stili matn birinchi satrida xat boshidan yozish uchun xizmat qiladi.

Matn intervali

```
p.small {  
  line-height: 0.8;  
}  
  
p.big {  
  line-height: 1.8;  
}
```

line-height stili matn intervali uchun xizmat qiladi.

So'zlar orasidagi interval


```
h1 {  
  word-spacing: 10px;  
}  
This is heading 1  
  
h2 {  
  word-spacing: -5px;  
}  
Thisisheading2
```


word-spacing stili so'zlar orasidagi interval uchun xizmat qiladi.

Matn soyasi

text-shadow stili matn soyasi aks ettirish uchun xizmat qiladi. Soyaning aks etishi uchun qiymatlarni piksellarda beramiz. Soyani gorizontal va vertikal hosil qilish mumkin.

```
h1 {  
  text-shadow: 2px 2px red;  
}
```

**Soya rangini
berish**

```
h1 {  
  text-shadow: 2px 2px;  
}
```

Matn soyasi

```
h1 {  
  text-shadow: 2px 2px 5px red;  
}
```

**Soya effekti
(Размытия)**

Shriftlar oilasi

CSSda beshta umumiy shriftlar oilasi mavjud:

1. **Serif** shriftlarida har bir harf qirralari atrofida kichik shtrixlar mavjud. Ular rasmiyatchilik va nafislik tuyg'usini yaratadilar.
2. **Sans-serif** shriftlari toza chiziqlarga ega (kichik shtrixlar yo'q). Ular zamonaviy va minimalist ko'rinishni yaratadilar.
3. **Monospace** shriftlari - barcha harflar bir xil belgilangan kenglikka ega. Ular mexanik ko'rinishni yaratadilar.
4. **Cursive** shriftlar inson qo'lyozmalariga taqlid qiladi.
5. **Fantasy** shriftlari dekorativ va kalligrafik shriftlardir.

Serif	Times New Roman Georgia Garamond	Monospace	Courier New Lucida Console Monaco
Sans-serif	Arial Verdana Helvetica	Cursive	<i>Brush Script MT</i> <i>Lucida Handwriting</i>
		Fantasy	Copperplate Papyrus

font-family stili brauzerlar va operatsion tizimlar o'rtasida maksimal muvofiqlikni ta'minlash uchun "zahira" tizimida bir nechta shrift nomlarini o'z ichiga olishi kerak. O'zingizga kerakli shrift nomi bilan boshlab va umumiy shriftlar oilasi bilan tugatish zarur (Chunki brauzerda siz yozgan shriftlar mavjud bo'lmasa, uning o'rniga umumiy oiladan shunga o'xshash shriftni tanlaydi). Shrift nomlari vergul bilan ajratib yoziladi.

T Gill Sans MT Condensed
T Gill Sans MT Ext Condensed Bold
T **Gill Sans Ultra Bold**
T **Gill Sans Ultra Bold Condensed**
T Gloucester MT Extra Condensed
T Goudy Old Style
T **GOUDY STOUT**
T GreekMathSymbols ΑαΒβζΖ
T Haettenschweiler
T *Harlow Solid Italic*

```
.p1 {  
    font-family: "Times New Roman", Times, serif;  
}  
  
.p2 {  
    font-family: Arial, Helvetica, sans-serif;  
}  
  
.p3 {  
    font-family: "Lucida Console", "Courier New", monospace;  
}
```

Shrift uslubi

font-style stili shrift uslubi aks ettirish uchun xizmat qiladi.
Uch xil shrift uslubi mavjud.

- **normal**– matn oddiy ko'rinishda bo'ladi;
- **italic**– matn yotiq ko'rinishda bo'ladi;
- **oblique**–biroz kichikroq yotiq ko'rinishda(italic uslubuga o'xshash);

```
p.normal {  
    font-style: normal;  
}  
  
p.italic {  
    font-style: italic;  
}  
  
p.oblique {  
    font-style: oblique;  
}
```

Shrift o'lchami

font-size stili shrift o'lchamini sozlash uchun xizmat qiladi. Har doim sarlavhalar uchun **<h1>** - **<h6>** va paragraflar uchun **<p>** kabi to'g'ri HTML teglaridan foydalaning. Shrift o'lchamining qiymati mutlaq yoki nisbiy bo'lishi mumkin.

Agar siz shrift o'lchamini ko'rsatmasangiz, paragraflar kabi oddiy matn uchun standart o'lcham **16 piksel (16 piksel = 1em)** ni tashkil qiladi.

```
h1 {  
  font-size: 40px;  
}  
  
h2 {  
  font-size: 30px;  
}  
  
p {  
  font-size: 14px;  
}
```

```
h1 {  
  font-size: 2.5em; /* 40px/16=2.5em */  
}  
  
h2 {  
  font-size: 1.875em; /* 30px/16=1.875em */  
}  
  
p {  
  font-size: 0.875em; /* 14px/16=0.875em */  
}
```

Em qiymatida aks ettirish

Nazorat uchun savollar

1

Matn rangi uchun qaysi stildan foydalanamiz?

2

Background-color stili nima uchun ishlatiladi?

3

2em qancha pikselga teng?

4

Necha xil shrift uslubi mavjud.

5

Ma'ruza davomida o'rgangan stillaringizni sanab bering.

Foydalanilgan adabiyotlar

1

Дженнифер Нидерст Роббинс «HTML5, CSS3 и JavaScript. 4-ое издание. -Москва: Эксмо, 2014. – 516 стр.

2

Хоган Брайан. HTML5 и CSS3. Веб-разработка по стандартам нового поколения. – Спб: Питер, 2012. –272 стр.

4

<https://metanit.com/web/html5/>

5

<https://ruseller.com/lessons.php?rub=1>

**E'tiboringiz
uchun
rahmat**